

Особливості святкування Пасхи в Україні та Англії

Підготував
Козарь Дмитро

Українські традиції

Наразі дослідникам досить важко розібрати які саме великодні обряди коли виникли і за яких обставин.

З християнською великодньою обрядовістю змішалися давні язичницькі обряди, пов'язані зі святкуванням весняного сонця. Під впливом християнського календаря язичницька обрядовість частково перемандрувала у Великодній тиждень, а частково й зовсім зникла, оскільки припадала на Великий Піст, що повністю протилежний «весняній радості».

- У великодніх звичаях, відомих, головним чином, із записів очевидців ХІХ-ХХ ст., знаходяться сліди трьох різних, нашарованих один на одній, культів — культу роду, культу весняного сонця і культу Христа, що приніс людству ідею Воскресіння — ідею духовного й фізичного відродження. Вірування, спільне всім слов'янам, що на Великдень «сонце грає», чи «гуляє», хоч його і приймають за атрибут християнського свята, бо, мовляв «цього дня все веселиться на небі й на землі», було, мабуть, одною з основніших ідей весняного свята сонця, з якої випливали й далші, в роді того, що «під Великодню неділю не вільно спати», бо «той, хто спить, своє щастя проспить».

- Великодня Служба Божа триває всю ніч. Її найурочистіший момент настає опівночі, коли священик сповіщає «Христос воскрес!», а всі присутні відповідають «Воістину воскрес!» Після служби процесія тричі обходить навколо церкви — хресний хід, а потім починає процес освячення обрядових пасхальних страв: пасок, крашанок, ковбас, хрину та інших страв (залежно від місцевості). Господині збирають їх у кошики, прикрашені вишиваними рушниками, барвінком і свічками. Після церковної служби розходяться по домівках і починають «розговлятися».

Розговляються, насамперед, освяченим яйцем. Окрім паски та яєць (крашанок та писанок), серед освяченого може бути смаженина, ковбаса, риба, сир, часник, полин, хрін, сіль та вино, баранчик — символ Ісуса Христа, ягнятка Божого. Люди вірили, що покладений у кошичок баранчик гарантуватиме прихильність сил природи і оберігатиме від стихійного лиха.

Англійські традиції

- Великодні яйця були обов'язковим подарунком дітям від хресних батьків. До цих пір існують народні дитячі пісеньки, в яких діти випрошують у подарунок яйце. Існували особливі дитячі великодні ігри. У Великобританії було популярно катання яєць («egg-racing»), в якій вигравав той, чиє яйце виявиться міцнішим. У деяких областях Ірландії була популярна ще одна дитяча гра: діти робили маленькі гнізда з камінчиків, в які збирали гусячі і качині яйця. Зазвичай закладали гнізда в Пальмову неділю, а на Великдень діставали їх і всі разом з'їдали накопичені яйця.

- Але не тільки діти грали у великодні ігри. У дорослих була популярна пасхальна гра в м'яч, який символізував сонце, що вистрибують пасхальним вранці на небо. Перекидали м'яч не тільки миряни, але і єпископи, ченці і священики.

- Цікавими були ігри у Великодню тиждень між чоловіками і жінками. Великодній понеділок вважався жіночим днем, Вівторок - чоловічим. У Великобританії в понеділок жінки мали право бити своїх чоловіків. А на наступний день вони мінялися місцями. У північних областях Англії був прийнятий такий звичай - чоловіки натовпом виходили на вулиці і, зустрівши жінку, тричі піднімали її над землею. Відкупитися можна було або поцілунком, або срібним шестипенсовиком. На наступний день подібне звернення чекало вже чоловіків. Крім того, в Ланкаширі, Чеширі, Стаффордширі, Ворвікшир носили один одного на руках вулицями, влаштувавши сидіння з схрещених рук. У Великодній понеділок чоловіки носили жінок, а у Великодній вівторок жінки - чоловіків. У Великодній Понеділок у деяких місцях чоловіки вимагали собі привілей зняти з жінок туфлі, на наступний день жінки робили те ж саме з чоловіками.

- Багато ігор вже забуті, а от традиції святкового столу живуть. На столі обов'язковою стравою був і залишається (хай не цілий), запечене фаршироване ягня, печуть спеціальні великодні кекси, роблять пудинги. Ще прийнято подавати на стіл м'ясні медово-часникові фрикадельки, запечену копчену шинку, весняний салат, сосиски або бекон, глазуровані яблуками, картоплею в розмариново-часниковому маслі. Урочисто прикрашають церкви і вівтарі, найпопулярніші квіти для цього - знову ж таки білі лілії. На Великдень прийнято грати весілля.

Дякую за увагу!